

EKO

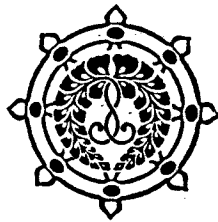
回

向

DRIEMAANDELIJKS
TIJDSCHRIFT

Maart 1993

Nr 56

Centrum voor Shin-Boeddhisme v.z.w.

Pretoriastraat 68

B-2600 Antwerpen-Berchem

Afgiftekantoor : 2600 Berchem 1

I n h o u d

Editoriaal : Daniëlle...	1
Vertrouwing in de Leer	2
D.Girardin : Over Vertrouwen	4
B.Van Parijs : Reizigers zeggen nooit vaarwel	6
K.Haemers : Dood-gaan is héél licht worden	7
Sh.A.Peel : De Naam is Namu Amida Butsu (xviii)	8
K.Nishizaki : Wat betekent de nembustu voor mij	13
A.Jedrzejewska : Ho-on Ko overwegingen	15
K.Haemers : What is in the name...	20
Jikoji-Nieuws	23

Het Centrum voor Shin-Boeddhisme v.z.w. en de Shin-Tempel JIKOJI erkennen de spirituele en morele autoriteit van de Jôdo-Shinshû Hongwanji-ha (Kyoto) in de personen van Hoofdabt Go-Monshu Koshin Ohtani en van Ere-Hoofdabt Zenmon Kosho Ohtani, maar zijn voorts organisatorisch en financieel autonoom. Hun werking is dus afhankelijk van **uw** medewerking, **uw** waardering en **uw** steun.

Onze bankrekening (voor België) is 408-2066511-88, Centrum voor Shin-Boeddhisme V.Z.W., 2600 Berchem-Antwerpen. Voor Nederland en buitenland, bij voorkeur op postrekening 000-0173766-39, op naam van A.Peel, B-2600 Berchem-Antwerpen, België .

Editoriaal

Daniëlle...

"Zal ik eerst sterven of zal het mijn buurman zijn ? Zal het vandaag of morgen zijn ? Wij weten het niet. Zij die wij achterlaten en zij die vòòr ons heengaan zijn talrijker dan de dauwdruppels onder de bomen of op het uiteinde van de bladeren. Zo is het : 's ochtends prikken we met een stralend gezicht, maar 's avonds zijn we enkel nog wat witte beenderen..."

Rennyō Shonin (Gobunshō V,16)

Dit nummer van Ekō had in feite zowaar een vrouwennummer moeten worden, met bijdragen van Agnieska, Daniëlle, Katrien, Kyoko... een nummer van vraagde in de Nembutsu.

Waren we Rennyō's woorden dan vergeten ?

Door oorzaken-en-omstandigheden in het grillige verloop van karmische vormingen, werd dit Eko-nummer - met een onderton van droefenis - een Daniëlle-nummer.

Want op zondag 7 februari werd Daniëlle op straat, op 100 m van haar woning, gruwelijk vermoord. Het gerecht zoekt een schuldige...

Hoezeer onze berekeningen en verwachtingen ongegrond zijn, moet nu wel duidelijk worden. Niets is immers zo tegenstrijdig als Daniëlles levenshouding en haar dood.

Daarbij verwachten we zelfs dat de oudsten eerst zullen gaan en dat de toekomst bij de jongeren ligt. Wat dwaas zijn we toch...

En toch is er vertroosting.

Namu Amida Butsu.

Shitoku

Vertrouwing in de Leer

voor Daniëlle

door Shitoku bewerkt naar de Japanse hymnen NADAME
(Vertrouwing) en MIHOTOKE NI IDAKARETE (Door de Boedha
omvat)

Daniëlle, onze dierbare dharma-vriendin, is nu heengegaan
maar er is vertrouwing want - zo weten wij zeker - zij is geboren in Amida's
Reine Land.

Heengegaan uit deze wereld van lijden, onwetendheid en onbarmhartigheid,
van begeerte, haat en verdwazing,
is zij nu geboren in het Land van Vrede en Zaligheid
deelnemend aan het Boedha-Mededogen
zoals uitgedrukt in de Voortijdelijke Geloofte van verlossing voor alle wezens.

Daarom is er, tenmidden van ons treuren, toch vertrouwing in ons gemoed.

Ofschoon haar ledematen nu niet meer bewegen
haar mond niet meer spreekt en glimlacht
haar hart niet meer klopt
weet : zij heeft nu het onvoorstelbare verwezenlijkt.

Daarom is er, tenmidden van ons treuren, toch vertrouwing in ons gemoed.

Ofschoon haar ogen nu voorgoed gesloten zijn
ziet zij als Ander-Kracht ons hier verenigd in haar gedachtenis
zoals wij Boedha Sakyamuni gedenken;
zij ziet ons hier en nu
met de ontelbare mededogende ogen van de Boedha-Waarheid.

Daarom is er, tenmidden van ons treuren, toch vertrouwing in ons gemoed.

Daniëlle, nu omvat door het Volkomen Boedhaschap
zijt gij heengegaan naar het Rijk van Wijsheid-Mededogen.

Zo leert gij ons nu - door uw dood - dat deze verschijningswereld inderdaad
lijden is,
maar dat de Ware Werkelijkheid het Grote Mededogen van Amida Buddha is.

Omvat door het Oneindige Boeddhaschap van Licht en Leven
zijt gij-zelf boeddha geworden
en leert gij ons de Volkomen Leer van het Reine Land.

Namu Amida Butsu
Namu Amida Butsu
Namu Amida Butsu

Daniëlle Girardin
6 september 1958 - 7 februari 1993

至信

Daniëlle Girardin OVER VERTROUWEN

In het Shinboeddhisme wordt gezegd dat vertrouwen niet dat is waarmee we beginnen : het oprijzen van vertrouwen is eigenlijk de vestiging van de Geboorte zelf als Ander-Kracht. Maar opdat woorden betekenisvol zouden zijn, dienen ze te beantwoorden aan een respons in onszelf. Opdat we erdoor zouden kunnen aangesproken worden, dient iets in ons reeds van vertrouwen vervuld te zijn, anders wordt de taal van het Shinboeddhisme abstract, als een systeem van onderling samenhangende concepten, bijna zoals een calculus in de logica.

Maar we - tenminste ik - ervaar niet altijd vertrouwen. De concrete band ermee kan ons ontglippen, ons alleen achterlatend in een labyrint van taal.

Er zijn enkele beelden die traditioneel gebruikt worden om ons op het spoor van vertrouwen te zetten. Vertrouwen is zoals de spontaneiteit waarmee een boer het veld bezaait in de lente, weet hebbend van zijn oogst in de herfst. Maar de band tussen zaaien en oogsten berust op waarneming, op ervaring, en bovendien gebeurt het dat oogsten mislukken. Of vertrouwen is, zoals het kind dat zonder twijfel meestapt aan de hand van zijn ouders. Maar kan het kind zijn ouders vertrouwen ?

We moeten niet te vlug denken dat we weten wat vertrouwen is. Er zijn nogal wat gevoelens die als surrogaat ervoor kunnen optreden.

Vertrouwen is geen blind optimisme, een soort houding van "alles is voor het beste in de beste van alle mogelijke werelden" of, simpeler : "eind goed, al goed". Er is ontzettend veel lijden in de wereld, veel nodeloos lijden ook. We moeten ons daar niet op fixeren, maar we moeten het ook niet wegrationaliseren.

Vertrouwen is ook geen pleister op een open wonde. Wanneer we gewond zijn, verdient de wonde aandacht. We moeten ze niet verstikken, of het vlees onder het pleister gaat etteren en rotten. Vertrouwen komt ook niet voort vanuit een tekort, alsof we vanuit een miserabele toestand zouden zeggen : "ik weet me omvat in Amida's mededogen". Een dergelijke houding kan een diepe troost zijn, maar het kan ook functioneren als een drug. Amida's Ongehinderde Licht is niet een soort van spirituele Mister Proper waarmee het vuil van het lijden in een oogwenk kan weggewassen worden.

Vertrouwen is ook niet hetzelfde als aanvaarding. Aanvaarding is een term met negatieve connotaties, een soort zich-neerleggen bij een situatie die je toch liever anders had gezien.

Vertrouwen is ook geen wanhoopdaad, een gevoel van niets-rest-me-nog, mijn wereld is ingestort, er blijft me niets over dan maar vertrouwen te hebben. Dit

is eerder een soort "dat ervan kome wat wil"-attitude, die ons tijdelijk enige rust en opluchting kan brengen.

Vertrouwen is ook geen militante wilsdaad. We kunnen niet beslissen of vanaf morgen nu eens ons vertrouwen in Amida te stellen. Het is ook geen vaardigheid die we kunnen leren, het is ook niet de vrucht van hard werken, alsof we met veel inspanning en een dosis chance het wel kunnen maken. We kunnen er niet naar op jacht gaan.

Vertrouwen is ook niet echt een ervaring, het is eerder de matrix waarbinnen ervaringen zich afspelen.

Vertrouwen is ook geen mysterie, hoewel het, beschouwd van de buitenzijde, wel als zodanig kan overkomen. Het is geen mysterie, want voor diegenen die erin leven is het vanzelfsprekend nabij, het is geen extra dimensie, het is niet iets dat doorgrond moet worden. Iemand die in vertrouwen leeft kan er zozeer in geabsorbeerd zijn dat er zelfs geen weet van het vertrouwen is.

Vertrouwen rijst op of het rijst niet op. In zekere zin is het de hele tijd al ongrijpbaar nabij. Als het oprijst, toont het zich in de ontmoeting van mezelf met de anderen, met de fenomenen van mijn wereld.

En wat als het niet oprijst, of beter, als ik het niet ervaar? Wat als iemand zegt "dat de Verlichting vanaf het begin reeds vervuld is, dat we omvat zijn in Ander-Kracht, en dat dit geldt voor alle wezens, hoe ze ook zijn", ik wil dit alles nog wel aannemen, ik voel dat er wel iets in zit, maar ik ervaar het niet echt.

Het enige dat we dan hebben is het niet ervaren ervan, en dat is dan hetgene waarvan we moeten vertrekken. En liever dan onszelf iets wijs te maken en zichzelf een surrogaat-vertrouwen te fabriceren, kunnen we zo diep mogelijk in die ervaring zelf gaan, en misschien schuilt het daarin reeds als rust, als stilling, als wachten.

En doordrongen hiervan, misschien verschuift er iets in het gemoed, mogelijk een glimp van vertrouwen, misschien verdwijnt het wanneer we ernaar kijken, wanneer we ernaar grijpen. Want het vertrouwen laat zich niet toeëigenen, het is nooit van mij, niet omdat het van iemand anders is maar omdat het niemand toebehoort. En toch is het er steeds, onzegbaar nabij.

Namu Amida Butsu

REIZIGERS ZEGGEN NOOIT VAARWEL !

Allen zijn we reizigers op het Ene Pad van het leven. Niet beseffend waar dit pad ons voert, hebben we dikwijls de idee verdwaald te zijn, lijkt onze reis veelal een pijnlijke, eenzame zoektocht naar een onbekende bestemming.

Wanneer echter oorzaken en omstandigheden samenkomen, dan gebeurt het dat we op onze weg een lichtpunt ontmoeten, een meedogende gids, (een vinger die naar de maan wijst) zoals Daniëlle er één was, en nog steeds is. Elk van ons hield van Daniëlle, van haar glimlach, haar openheid, haar intelligentie en misschien nog het meest van al, haar warme oprechtheid.

Als ik voor mezelf bedenk waarom ik van haar hield, en nog steeds van haar hou, dan is het omdat ik in haar zag wat ik in mezelf zocht, de vreugde die het leven zelf is.

Het verlies van Daniëlle heeft ons allen pijn gedaan, een pijn die we nog een tijd zullen meedragen. Toch ervaar ik dat het Daniëlle zelf is die meehelpt deze pijn te dragen.

Wanneer we haar uiteenzetting lezen over de verbondenheid van alle wezens, dan wordt het ons duidelijk dat deze verbondenheid geboorte en dood overstijgt. Datgene wat Daniëlle was heeft niet opgehouden te bestaan met haar dood; de zaden die ze in het hart van elk van ons heeft geplant leven verder. Het is aan ons deze zaden de kans te geven te ontkiemen. Het is aan ons deze zaden tot vrucht te laten komen in het Vertrouwen dat Daniëlle eigen was.

Allen zijn we reizigers op het Ene Pad van het Leven. Onze wegen ontmoeten mekaar en scheiden wanneer de oorzaken en omstandigheden daar zijn. Laten we dankbaar zijn dat we op onze weg Daniëlle ontmoet hebben, laten we dankbaar zijn dat Daniëlle in ons hart verderleeft.

Namu Amida Butsu.

Bruno Van Parijs

DOOD-GAAN IS HEEL LICHT WORDEN

"Maar er is toch mededogen in de wereld ? Dat is er toch ?"

Ze stelde het zonder enige reserve tegenover mijn vragen en twijfels tegenover de barbaarsheid van de wereld die ik haar voor de voeten wierp, in dat nachtelijk uur.

Is het slechts een paar dagen geleden ?

Nochtans,

haar hoop had vleugels gekregen
overheen de Thaise bergen tot hier in het hart
En het was afgesproken dat ik op de hond zou passen.
Maar er is toch mededogen ?

De late uren in ons bruin stamcafé puurden de vragen uit tot op de bodem.
Haar vrolijkheid klaterde op tegen mijn reserves.
Nagarjuna in één lichtflits in de auto, in enkele woorden
Er is toch mededogen ?

Soms verwarde ik haar lichtheid met mijn twijfels
doctor philosophiae lacht zich onder tafel met de grollen van Peter
nog maar eens luistert ze, nog een lezing met open oog, een medeplichtig lachje
om de mond
de maaimachine en de afgerukte lentebloemen in één adem
want er is toch mededogen

Haar koekjes voor de koffie waren de beste
het liefst zong ze Sambutsu Ge
maar ook Amida-kyo, in een onstuitbare lachbui
Hoor ze lachen over mijn schouder, wanneer ze dit alles leest
Ja, en toch het mededogen, dat is er toch

Als dood-gaan heel-licht-woorden is
moet de stap heel gemakkelijk zijn geweest
- Té plots, voor ons -
Maar reizigers zeggen nooit vaarwel
Laten soms oneindig vertrouwen achter
Lichtheid is héél licht geworden
Lichtheid is Licht geworden

Namu Amida Butsu

Katrien Haemers

De NAAM is NAMU AMIDA BUTSU (XVIII)

Shitoku A. Peel

De Mykonin

南
無
阿
彌
陀
佛

Laten we het zo stellen : we zijn allemaal en altijd en overal bezig met pogingen te begrijpen wat feitelijk een echt Nembutsu-leven kan zijn. Want we zijn ervan overtuigd dat zulke levenswijze de beste is en daarom hebben we er heel wat boeken en tijdschriften en artikels in Ekô over gelezen en we hebben - in voorkomend geval... - met aandacht geluisterd naar wat eerwaarde tempelpriesters en hooggeleerde professoren erover te vertellen hadden.

Maar er komt onvermijdelijk een ogenblik dat we tot de vraagstelling komen : maar hoe, als 't ooit mogelijk is, zullen we zo'n verheven programma verwezenlijken. Enkel al die vraag is een greep naar zelfkracht...

We hebben immers het duidelijk merkbare gevoel dat we *iets moeten doen*. We kunnen het ons niet voorstellen dat we doodgewoon ergens zouden zitten en blijven zitten met de idee dat we *toch* goede boeddhisten zijn en *dus* trouwe leden van *onze* Jikoji-tempel en dat we doodgewoon moeten blijven zitten wachten tot "het" gebeurt. Want zo niets-doen - met alle respekt voor de Tao-meesters en hun door ons, intellectueel, zo hoog aangeprezen *wei-wu-wei*, werkelijk, het ligt ons niet. We voelen immers die voorouderlijke impuls om actief te zijn, om in te grijpen, om zelf-assertief het *eigen lot in eigen handen* te nemen. We willen immers niemand dank-zeggen. We willen erop wijzen dat *wij het zelf gedaan hebben*. Want zoals het past (en hoort !) in dit yuppie-tijdperk, *zijn wij* jong, dynamisch, zelfbewust, efficiënt, sportief, dynamisch, dynamisch...

In ons bestaan - het dagelijkse én/of het minder alledaagse... - hebben we een ruime keuze van activiteiten. Vanaf de minste (het rooien van polderaardappelen b.v.) tot de meest verhevene (beslisser zijn in de grondwets hervorming...), vanaf de domste (loterijbriefjes afkrabben...) tot de meest sublieme (mediteren over de vereniging van mijn âtman met de kosmische wereldziel b.v.). Als Shinboeddhisten kijken we weliswaar wat meedogend neer op die bezigheden, want ook wij zijn trots en zelfvergenoegd want het Reine Land is *ons* domein. Dat is voor ons het hoogste : we willen geboren worden in het Reine Land van Vervulling. Niets minder. (Maar willen we dat écht, écht en écht ?). Of druk het anders uit: *wij* willen Boeddha worden, *wij* willen de Verlichting verwezenlijken.

Noteer de hoofdletters ! En ja : onze goede en wijze leraars zeggen ons dat we dat moeten doen.

Laten we maar gerust toegeven : deze voorstelling is erg verriokkelijk. Stel je jezelf voor als Boeddha, op een gouden *manda*-troon in het Westelijke Paradijs, in een douche van hemelse bloesems en goddelijke muziek doorheen de wolken van heerlijk wierook... en stel je voor dat, volgens de 17de Geloofte, inderdaad alle boeddha's en bodhisattva's onophoudelijk Jouw Naam herhalen : *Namo Juul, Namu Adriaan, Namu Martha...*

Is dat niet hééééerlijk ?

Kom : laten we uit dat zwemend gedroom terug met onze beide voeten op onze samsara-aarde staan. Want het is overduidelijk dat wanneer we in die droom-projecties blijven, er juist niets gebeurt. Dat, wanneer we met *ik* en *wij* blijven speculeren, we enkel een nieuwe weg naar de hel openen.

Shinran is duidelijk : het 'verlangen naar Geboorte' waar de sutra's over spreken, is niet 'ons' verlangen. Het is niet een verlangen dat behoort tot de 'normale gebieden' van onze psychische gedragingen. Het is immers geen 'verlangen' dat ontstaat uit begeerte, haat of verdwazing. Het is geen 'verlangen' dat thuishoort in onze samsara-wereld, onze ik-wereld. Het is ook geen 'verlangen' naar een *post-mortem-welzijn* in een of andere hemel bij god of goden.

Het 'verlangen naar Geboorte' is geen individueel, persoonsgebonden verlangen maar Amida's natuurlijke, noodzakende drang alle wezens zonder onderscheid tot het Uiteindelijke Volkomen Nirvana te leiden. Het is de *ikoon* van de Geloofte-Kracht. Het is het onvoorstelbare medium waarlangs de werkzaamheid van *Namu Amida Butsu* binnenin in ons bestaan plaatsgrijpt.

Och, toegegeven : het is ontzettend fijn zo te dromen een boeddha te worden. Vooral omdat die droom niet zomaar een ijle droom is. We hebben in de boeddhistische schrifturen er meer dan één voorbeeld van. Neem zo *Sākyamuni*. En in het eerste hoofdstuk van het Grote Sutra lezen we hoe de koning-monnik-bodhisattva *Dharmakara* beslist het tot boeddha te brengen. En waarempel, hij deed het, zo zegt men ons. U kent de story : *Dharmakara* mediteerde eventjes vijf kalpa's - eigenlijk nog zo lang niet... - zo simpel is het. Dus : met je

onderscheid tussen 'deze zijde' en 'gene zijde' van zijn leven. Voor hem is de boeddhologische distinctie tussen *Namu* en *Amida Butsu* verdwenen. Dat maakt het voor de myokonin dan ook zo gemakkelijk en zo familiaar te praten over het Reine Land en de Boeddha.

*Amida is hier, hier is Amida
hier op deze plaats.
Namu en Amida
als Namu Amida Butsu
hier zijn we beiden samen.*

(Saiichi)

Hij bezoekt het Reine Land alsof het zijn weekend-bungalow is; hij praat over *Amida-sama* alsof deze een lieve suikeroom is.

Kennismaken met deze familiariteit heeft in onze 'normale' geest een dubbelzinnig effect. Enerzijds vinden we dat fijn: we wensen dat we hetzelfde konden doen, zo open staan, zo naief en zo spontaan zijn! De myokonin worden voor ons lichtende beelden van eenvoud, natuurlijkheid en devotie, aliemaal factoren die de meeste onder ons missen. We zijn immers te verstandig en niet verstandig genoeg, te wijs en niet wijs genoeg. We zijn er al te oud voor en toch niet oud genoeg. Tja, we zouden willen kunnen leven zoals zij dat doen. Maar terzelfder tijd zijn we er eigenlijk niet zo op belust de myokonin na te bootsen. We zijn er immers van bewust dat er een te grote afstand ligt tussen wat die myokonin zijn en wat wij zijn en hoe dichter dan wij zij bij het einddoel staat: boeddha worden.

Die afstand is te groot om overbrugd te worden door onze beste bedoelingen of door onze nog zo oprechte beslissingen.

(wordt voortgezet)

Chattering blackbirds
In the january dusk;
Trees silhouetted
Against a darkening sky.
Amida shines in the West

Marcus C.

Kyoko Nishizaki

WAT BETEKENT DE NEMBUTSU VOOR MIJ ?

(slot)

Hier ligt een belangrijk punt dat zorgvuldig dient overwogen te worden. Dat is dat het *horen* essentieel is en dat Shinjin oprijst uit het horen (Shinjin 'gegrepen' door de Grote Praktijk). Het is daarom dat Shinran in zijn voorwoord bij het hoofdstuk over het "Ware Vertrouwen" (KGSS III) het als volgt uitdrukt : "Wanneer ik de zaken bekijk, dan stel ik vast dat het verwerven van Vreugdig Vertrouwen voortkomt uit Tathagata's Uitverkoren Geloofte."

De nembutsu, "namu-amida-butsu" die ontspringt in de mond, op het ene gedachte-moment, van uit-het-horen-ontstane Shinjin, is de nembutsu van dankbaarheid voor Amida's Grote Mededogen. Met andere woorden : de nembutsu is het uitspreken van de Naam op het moment dat de nembutsu (de Naam, Amida's roepen van "namu", nl. de wens van Geboorte in het Reine Land) en het ware Shinjin één zijn. Dat is hetgeen Vasubandhu zegt in zijn *Verhandeling over het Reine Land* : " O Verhevene, in eensgerichtheid van gemoed neem ik mijn toevlucht tot de Tathagata van Licht dat ongehinderd uitstraalt in de tien richtingen."

De uitspraak "in eensgerichtheid van gemoed" betekent dat "ik" en Amida's Ware Gemoed één zijn. Dit houdt de absolute negatie van "ik" in, d.w.z. van alle menselijke berekeningen. Als "namu" (de toevlucht zoekende) is Shinjin de toestand van ervaring van Amida Buddha's grote mededogen doorheen de Kracht van de Voortijdelijke Geloofte als absolute negatie van alle menselijke berekeningen. Het is enkel wanneer alle menselijke berekeningen absoluut genegativeerd zijn, dat men bij machte is zich oprecht nederig te voelen en Amida's grote mededogen te huldigen. Daarom zegt Shinran Shonin ons dat "toevlucht nemen zich manifesteert als huldiging. Huldiging manifesteert zich als lofprijzing maar impliceert niet noodzakelijk toevlucht nemen... Daarom kunnen we zeggen dat toevlucht nemen centraal staat." (KGSS II,19)

Inderdaad, de nembutsu die uit de mond voortvloeit op het ene gedachte-moment van Shinjin, is "in overeenstemming met Boeddha's Geloofte" en is in feite niet het uitspreken van de Naam (*shōmyō*) vanuit iemands zelfkracht. Dit is de manifestatie van de nembutsu als praktijk van dankbaarheid voor Amida's grote mededogen. De ware nembutsu is evenwel "de grote praktijk van ware vestiging" want in overeenstemming met de Geloofte van de Boeddha. Daarom schrijft Shinran:

"Het Ware en Werkelijke Shinjin gaat onvermijdelijk vergezeld van [het uitspreken van] de Naam, maar [het uitspreken van] de Naam gaat niet noodzakelijkerwijs vergezeld van shinjin, vermits dit [enkel] de werkzaamheid van de Geloofte is." (KGSS III,50)

Hierbij komt nog een belangrijk punt. Dat is het besef van het feit dat er toch een onderscheid is tussen de nembutsu (als grote praktijk) en het Ware Shinjin, ofschoon ze één zijn. Het uitspreken van de nembutsu op het ene gedachte-moment van Shinjin reveleert het feit dat de oriëntering van Amida's Voortijdelijke Geloofte zich heeft gerealiseerd in de mens van nembutsu, maar dat betekent niet dat de grote praktijk nu zijn eigen praktijk geworden is. Grote praktijk is uiteindelijk de praktijk in de Oceaan van Tathagata's Wijsheid, dat is : het uitspreken van de Naam door alle boeddha's (17de Geloofte). Anderzijds is het ene gedachte-moment van Shinjin de radikale religieuze ervaring die ontstaat in de mens van Shinjin dank zij de werkzaamheid van Amida's Voortijdelijke Geloofte. Anders uitgedrukt : Shinjin op zichzelf is ieders eigen probleem, niet dan van een ander. Weliswaar is het ene gedachte-moment van Shinjin "Shinjin geschonken door Amida Buddha", d.i. "Het Grote Gemoed ter Verlichting in het Reine Land", maar terzelfder tijd is dit het probleem dat bestaat in de diepste diepten van het eigen gemoed : al dan niet ontwaken tot Amida's grote mededogen. Daarom kon Shinran schrijven : "Wanneer ik aandachtig nadenk over Amida's Geloofte, die het resultaat is van vijf kalpa's van meditatie, dan realiseer ik mij dat het allemaal voor mij, Shinran, alleen gebeurd is." (Tannisho, Postscriptum).

Aldus hetgeen dat voor elkeen belangrijk is, dat is het ene gedachte-moment van Shinjin. De ruggegraat van dit ene gedachte-moment van Shinjin is de nembutsu die de grote praktijk is in de Dharma-oceaan van het Ene Voertuig (de Zoheid), plus daarbij het horen. Daarom benadrukt Shinran dat de ware oorzaak van Geboorte Shinjin is. Dit onderlijnt ook het belang van "de ene uitspraak van praktijk". Zolang dit punt niet uitgekiaard is, blijft men groot belang hechten aan het aantal keren dat men de Naam uitspreekt : dat is dan *shōmyō* zonder Shinjin, waarbij men geen rekening houdt met de werkelijke betekenis van "door Amida Buddha geschonken Shinjin".

De essentie van het Shinboeddhisme ligt in het feit dat elk persoon dat ene gedachte-moment van Shinjin verwezenlijkt. Wordt dank zij Amida's Voortijdelijke Geloofte. Amida's Ware Gemoed verwezenlijkt, dan verwezenlijkt men onvermijdelijk nirvana. Maar hoe moeilijk is het niet tot dit ware en werkelijke Shinjin te ontwaken. Immers : "Ofschoon het erheengaan om geboren te worden gemakkelijk is, toch wordt er daar [in het Reine Land] niemand geboren." (KGSS III,76)

Agnieska Jedrzejewska
HO-ON KO OVERWEGINGEN

Ho-on Ko heeft in de Jodo-Shinshu de speciale betekenis gekregen van het herdenken van het afsterven van Shinran Shonins BONNO en zijn bevrijding uit samsara. Te dezer gelegenheid denken wij met een gemoed van diepe dankbaarheid aan de grote inspanning die Shinran gedaan heeft om de Dharma te verbreiden en om zijn SHINJIN-ervaring te delen met zoveel mogelijk andere wezens.

Dit is immers de grote lering die de kracht van de NAAM aanwijst als de enige oorzaak van de transformatie van het menselijk gemoed in boedddhaschap. En hiervoor zijn geen voorwaarden gesteld, zijn er geen hindernissen !

Dat klinkt heerlijk, dat klinkt beloftevol ... en het klinkt zo eenvoudig...

Meestal zijn immers de grote dingen eenvoudig... maar dat betekent daarom niet dat ze gemakkelijk zijn. In mijn vaderland zegt men dat het eenvoudige tegelijkertijd ook het meest moeilijke is.

Voor de mensen in de wereld is het niet gemakkelijk in contact te komen met het Shinboeddhisme. En zelfs wanneer je het Shinboeddhisme op je levensweg ontmoet, blijft het probleem van het te begrijpen. En zelfs wanneer je het begrijpt, blijft er de cruciale vraag in hoeverre je het waardeert en in hoeverre je voldoende vastberadendheid en energie hebt om de Leer van het Shinboeddhisme te volgen.

Boeddha's Licht straalt doorheen geheel het universum zonder hindernissen en sedert het onmeetbare verleden. De Kracht van de Boeddha is zo groot dat niets ermee kan vergeleken worden. Boeddha eist geen te vervullen voorwaarde om omvat te worden door zijn Geloofte-Kracht. Maar... ofschoon het Boedddhaschap onafgebroken werkzaam is, blijven wij gewoon verder leven als mensen, niet als boeddha's.. Amida heeft alles voor ons gedaan wat hij kon. De Voortijdelijke Geloofte overtreft alle werkzaamheden van alle boeddha's. En toch... blijven wij wezens gebonden aan de kringloop van geboorte-en-dood.

Waarom ? Is de aard van ons bestaan afhankelijk van onszelf ? Van de Boeddha ? Of misschien zowel van onszelf als van de Boeddha ?

Volgens de Leer van de Boeddha is alles wat ons overkomt perfect O.K. Niemand deed het voor ons. Wij hebben het zelf gedaan. Zwervend doorheen samsara sedert het begin van de beginloze tijd zijn wijzelf de scheppers van het eigen leven. Dat we niet zo happy zijn komt doordat we geen wijze scheppers zijn. We zijn onwetend, dwaas. Heel eenvoudig is het zo dat we eigenlijk niet weten wat we doen. Onze geest kan de Waarheid niet zien. We kennen de regels van het spel niet en daarom is al wat we doen niet van een goede kwaliteit. Ons leven is van geen goede kwaliteit omdat we als scheppers niet veel waard zijn. Onze geest zit vol illusies; in plaats van Wijsheid, koesteren we onze meningen. Daardoor komt het dat al wat we doen lijden veroorzaakt.

Boeddha's Licht straalt overal, maar wij zien het niet. De Boeddha wil niets anders dan ons helpen in de mate van zijn mogelijkheden, maar we geven niets om zijn hulpvaardigheid. Soms zelfs kunnen we niet aannemen dat de Boeddha het Ware en Werkelijke bestaan is en gaan we voort op onze eigen gedachtenassociaties.

Maar wat wij ook denken, hoe dwaas we ook zijn, Amida's Licht blijft altijd stralen en de Kracht van de Voortijdelijke Gelofte blijft onophoudelijk aan onze instelling schaven. Deze werkzaamheid van het Boeddherschap voelen wij niet doordat we voortdurend enkel bezig zijn met de illusies die dansen in onze geest.

Het kan lang, heel lang duren vooraleer men Amida's Licht ziet. We brengen een onnoembaar aantal bestaansvormen door zonder iets van de Boeddha te beseffen. We moeten écht wachten op het goede moment, het zeer, zeer zeldzame moment waarin alle omstandigheden op het gunstigst zijn, om geboren te worden als mens die bij machte is aandachtig naar de Dharma te luisteren.

Kijk maar eens rondom u ! Hoeveel mensen, ook zij die geboren zijn in de nabijheid van een boeddhistische tempel, zijn absoluut niet geïnteresseerd in de Leer ! Hoeveel van onze vrienden vinden dat ze belangrijkere dingen te doen hebben dan zich bezig te houden met de Dharma !

Bedenk hoe weinig gelegenheid er bestaat om als mens geboren te worden met de mogelijkheid naar de Leer te luisteren. Bedenk hoe belangrijk het is deze gelegenheid niet te verspillen !

Amida Buddha is voortdurend en op gelijke wijze bezig voor ons zijn werk te doen, - zonder voorwaarden te stellen. Zijn Kracht verandert voortdurend het hele heelal. Dat wij deze transformatie niet voelen komt niet doordat de Kracht van de Boeddha niet groot genoeg is, maar omdat onze geest er veel te verkeerd voor ingesteld is. Onze BONNO zijn te zwaar; onze vuilnisbelt is te groot en daardoor kunnen we de Boeddha niet zien of horen. Maar hij is ons voortdurend aan het roepen: "Kerel, ik wil je helpen! Roep mijn Naam, dat is alles! Je zal je dan fijner voelen, je zal de weg naar het einde van je problemen voelen. Roep mijn Naam: NAMU AMIDA BUTSU! NAMU AMIDA BUTSU! NAMU AMIDA BUTSU!"

Het is ook een BONNO dat we NAMU AMIDA BUTSU niet horen en dat we er niet op kunnen antwoorden.

Shinran verkreeg een inzicht in zijn BONNO en de vrees beving hem dat hij nooit ofte nooit de Verlichting zou kunnen verwezenlijken. Maar doorheen zijn BONNO kwam de roep van Amida. En de NEMBUTSU bracht voor Shinran het oprechte gemoed, het vreugdige vertrouwen, het spontane begrijpen van de Leer, de ervaring dat alle dingen precies dezelfde smaak hebben.

Dat betekent dat de NEMBUTSU aan Shinran Shonin SHINJIN schonk. En het is omwille van SHINJIN, die gemoedstoestand van contact met het Boeddhaschap, dat Shinran in staat was geheel de Lering betreffende de Naam en diens werkzaamheid schriftelijk uiteen te zetten.

Shinrans boodschap is voor ons zo belangrijk omdat hij niet schreef over zijn eigen gemoed. Hij was geen denker. Hij herschreef de Leer van de Boeddha zoals die via de NEMBUTSU door hem ervaren werd. En het is juist doordat hij naar de Boeddha luisterde dat zijn verslag over SHINJIN voor ons zo nuttig en zo inspirerend is.

Is het niet prachtig te weten dat Amida Buddha daar is om ons op elk ogenblik bij te staan? Maar het is ook goed dat we weten dat we ons best moeten doen om te groeien naar de ontmoeting met de Boeddha. Met de wetmatigheid van KARMA kan men geen mirakels verwachten. We kunnen geen boeddha worden zolang we er niet rijp voor zijn. We moeten groeien, we moeten volwassen en rijp worden. Elk van ons is beperkt door zijn/haar mogelijkheden. Willen we onze karmische situatie verbeteren, dan moeten we beroep doen op de Boeddha. Willen we in het Reine Land geboren worden, dan moeten we zijn Naam roepen.

Het is immers doorheen zijn Naam dat we verbonden worden met de verdiensten van alle boeddha's. Dan transformeert het Oneindige Boeddhaschap onze BONNO in werkzaamheid ten bate van alle wezens.

Shinran is hiervan een mooi voorbeeld. De Boeddha is tot hem gekomen zoals hij was, met BONNO en al. Deze aanwezigheid van de Boeddha in hart en geest erkende Shinran als het Ware Reine Land. Inderdaad : Shinran verwerkelijkte het Reine Land terwijl hij nog in de samsarische wereld vertoefde. En dan kon hij zeggen : "Hoe simpel ! Je moet de Naam maar roepen!"

Het is doordat wij verwaasd en pretentius zijn dat wij onbekwaam zijn het direkte Boeddhaschap te zien, dat de Boeddha ons roept doorheen mensen zoals Shinran Shonin, de mens die tegelijkertijd in samsara en in het Reine Land leefde. Shinran is het duidelijk voorbeeld dat er geen hindernis bestaat voor mensen die oprecht naar het Boeddhaschap zoeken.

De Naam roepen ! Doe het ! Eerst word je niets gewaar. Dat is niet omdat de Naam niet werkt, maar omdat je BONNO je onbekwaam maakt te zien, te voelen, te luisteren naar de Boeddha.

Door de NEMBUTSU heb je de gelegenheid dat de Boeddha je BONNO overneemt. En dat is dan het moment waarop je de Boeddha zal horen.

Onze leraars spreken ons over JIRIKI NEMBUTSU en TARIKI NEMBUTSU.

Dat betekent niet dat er twee soorten van Nembutsu of twee soorten van Namen zouden zijn. Het onderscheid ligt 'm immers niet bij de Naam, maar enkel bij onszelf. Wanneer onze BONNO machtig zijn, hebben we moeite om de Boeddha in zijn Naam te herkennen. Dan spreken we de Naam uit met het oog op de toekomstige Geboorte in het Reine Land. Dat is dan de zelfkracht-Nembutsu. Je kan dan op de Boeddha roepen en denken dat er niets tot je komt; je kan kan overstappen naar andere boeddhistische tradities, naar andere religies of gewoon gedegouteerd zijn. Je spirituele ontwikkeling zal echter blijven doorgroeien doorheen desnoods heel wat bestaansvormen, maar uiteindelijk zal je terug naar de Naam keren.

De Naam zal dezelfde zijn, maar jij zal veranderd zijn. En dan zal je op elk ogenblik de stem van de Boeddha herkennen; je zal ervaren welke reuzetaak de Boeddha aan je verricht heeft, met welk geduld en met welke liefde hij je geleid heeft door je gemoed de kans te geven zich te ontwikkelen volgens je eigen

bekwaamheden. Je zal realiseren dat hij dat allemaal gedaan heeft om je met hem het Boeddhachap te laten delen. Dan zal de ware, diepe dankbaarheid spontaan je hart en geest vervullen.

Je zal de ANDER-KRACHT ervaren als de enige oorzaak van de transformatie die je ondergaan hebt. Je zal realiseren dat Sakyamuni geboren werd omwille van de Voortijdelijke Geloofte. Iedereen die deze Lering overgedragen heeft deed dit omwille van de Voortijdelijke Geloofte. En al dat geschiedde enkel en uitsluitend voor jou ! Jou alleen !

En je NAMU AMIDA BUTSU zal de ware Tariki Nembutsu van diepe dankbaarheid zijn !

NAMU AMIDA BUTSU !

TODAY is the first day
of my life : everything is new
everything is to be discovered.

TODAY we meet for the first time.

Marcus C.

Katrien Haemers

WHAT IS IN THE NAME VAN DE SIMPELE WEG ?

"De Simpele Weg" is een bedrieglijke naam. Hij roept de idee van eenvoud op, maar is bij nader toezien een vat vol tegenstrijdigheden. Ik wil ze U onmiddellijk voorschotelen.

U weet dat de mens bezig is de wereld te ontbossen. U weet ook dat een groot gedeelte van die bossen dienen om onze reusachtige papierbergen op te bouwen. Zevenkoppige administratieve monsters hebben een onstilbare honger naar tonnen papier. (Men offert immers geen prinsessen meer aan de monsters.) Het papier dat voor deze monsters wordt vervaardigd, wordt door vele mensen met ontelbare lettertjes volgepropt. Dat papier - U twijfelt er niet aan - wordt door niemand gelezen.

Andere papierhongergeesten moeten de ongeschonden koopkracht van de burger in klinkende munt doen rollen : reclamefolders heten deze papiervreters.

Daarnaast is er natuurlijk ook het met lettertjes bedrukt papier dat wél gelezen wordt : er zijn de oude gevestigde klassiekers, waarbij hier en daar zelfs een oude Griek of Romein om de hoek komt kijken; een bijbel en een koran kan er ook nog wel bij, of misschien een chinees, ontsnapt uit een verre dynastie die door een spleet binnen is geglipt.

Vòór alles is er echter de hitlijst of de top-tien - van 13 in een dozijn - van onze bekende vlaamse weekbladen die op de algemene aandacht mag rekenen. Kwistig worden deze toppers rondgestrooid, en de lezer bijt erin als in een zoet broodje. Ze brengen vreugde of plezier, kennis en waarom zelfs geen wijsheid ?

Aan hen zijn de bossen goed besteed : ze zijn een investering voor uitgevers en handelaars, en het rendement kan bevredigend genoemd worden.

En daarnaast leeft er - overleeft er - een kleine minoriteit, een kleine apartheid, een beetje kansarm misschien, maar beslist niet bloedarmoedig. Ze gaat heel spaarzaam om met papier, en niet zozeer omwille van de bossen. Ze verzamelt de lettertjes dicht op elkaar, want elke centimeter moet goed benut zijn. Ze wikken en wegen de titels, ze beraden zich lang over de inhoud. Dagen en nachten lang zoeken ze het juiste woord, de exacte betekenis, de beste zinswending. Ze brengen boeken voort die niet in stapels op de markt voor het grabbelen liggen. Ze zijn geen goede investeerders op de beurs van Brussel noch Tokyo.

Wijsheid en schoonheid geven geen hoog rendement op korte termijn. Ze leven dan ook een beetje buiten de tijd, de tijd van management en succes. Ze lijken

een beetje op bedreigde boomsoorten, maar ze hoeven geen bescherming : hun levenskracht is bloeiend.

Ze zijn een beetje levende paradoxen.

Bevreemdend wordt het echter wanneer deze paradox een paradoxale uitstulping vertoont, nl. wanneer men niet alleen niet-commerciële boeken richt naar een commercieel ingesteld publiek, maar wanneer bovendien de inspiratie vanwaaruit men werkt de waarde van boekenwijsheid sterk gaat in twijfel trekken, en zelfs afwijst en verwerpt.

Boeddhistische inspiratie heeft weliswaar tot een reusachtige literatuur geleid door vele eeuwen heen, en dat ondanks het feit dat er weinig stromingen zijn die zo sterk de nadruk hebben gelegd op de beperktheid van wat men uit boeken en geschriften kan leren.

Sommige stromingen in het boeddhisme zijn overgegaan tot het vernielen van eigen manuscripten en verbranden van boeken, en niet omdat ze ketters bevonden waren, maar wél vanuit de overtuiging dat men boekenwijsheid moet overstijgen in de levenswijsheid van de ervaring.

In de publicaties van De Simpele Weg komt de naam Shinran Shonin herhaaldelijk voor : hij, die zichzelf een dwaze kaalkop noemde, zegt tot de pelgrims : *Gij die zovele streken hebt doorgereisd op gevaar van lijf en leden, hadt gij u soms voorgesteld dat ik goed belezen ben in de schrifturen van de Leer ? Als het dat is wat ge zoekt, ga daar op de berg, daar wonen achtbare geleerden die dikke boeken geschreven en gelezen hebben...*

En toch zetten wij deze paradoxale traditie voort : het lijkt erop dat men vele boeken moet geschreven en gelezen hebben vooraleer men tot het verwerpen van boekenwijsheid kan besluiten.

Maar er is nog méér in de naam "De Simpele Weg".

In boeddhistische termen betekent De Simpele Weg wel de eenvoudigste weg, maar dat wil niet zeggen dat de eenvoudigste weg de gemakkelijkste is. Niets is zo moeilijk als het eenvoudige.

Toch leidt deze bedrieglijke naam tot het grootste vertrouwen.

De Simpele Weg geeft hoofdzakelijk boeddhistisch geïnspireerde werken uit, maar niet uitsluitend dat.

De uitgeverij startte bijna 30 jaar geleden onder de naam 'Lapel' : ze gaf een gelijknamig literair tijdschrift uit en daarnaast voornamelijk dichtbundels (Maris Bayar, Ikkyu-osho, Serge Largot, (Annes) Van de Velde, Irene Van Kerckhoven, anderen...). Vanaf 1978 neemt ze de naam van De Simpele Weg. vanaf

dan concentreert ze zich dan ook meer op boeddhistische literatuur. Ze geeft het tijdschrift *Ekô* uit en een reeks *European Shin Buddhist Series*. Vanaf 1981 wordt ze een v.z.w., moreel én materieel gesteund door de International Association of Buddhist Culture (Kyoto).

Insiders weten dat De Simpele Weg praktisch op de werkkraft van één enkele man leeft. En die werkkraft heeft in de loop der jaren wel wat voortgebracht :

- Er verschijnen meerdere uitgaven van *Het Boeddhisme* en van *Presentatie van het Shin-Boeddhisme*, beide in het Nederlands en in het Frans.
- *Syllabus* en *Tekstboek Boeddhisme* ten behoeve van de Faculteit voor Vergelijkende Godsdienstwetenschappen.
- Van Gerhard Kell (Berlijn) *Die Sieben Patriarchen der Jodo-Shinshu*.
- In 't Japans : *Nembutsu-ni kyu ware tashi* ofte 'de Nembutsu in Europa'.

Voor al de vertalingen van Chinese en Japanse meesters behoren tot de sieraden die De Simpele Weg tooien : *De Weldadigheid van Hemel en Aarde* van de Japanse boeddhist Hondo Shoji; Fragmenten uit *Chuang-tzu*; *Tannisho of het Betreuren van Afwijkingen* door Yuien-bo, een discipel van Shinran Shonin; *Aldus heb ik gehoord* (aanvangswoorden van de meeste sutra's), een titel van een verzameling boeddhistische literatuur.

Vòòr we nu eindelijk onze laatste aanwinst, *Kyogyoshinsho* van Shinran Shonin, voorstellen, wil ik U nog verklappen dat wij nog een aantal publicaties in wording hebben : er komt een *Overzicht van de Boeddhistische Filosofie* aangevuld met teksten, een *Filosofie en Mystiek van de Jodo-Shinshu* met als stramien Shinrans *Shoshinge*, een *Dhammapada* met nota's in Mahayana-traditie, en nog meer...

(Toespraak door de voorzitter van De Simpele Weg gehouden bij de presentatie van *Kyogyoshinsho* op 27 januari 1993)

De Simpele Weg liet ons ook nog weten dat een "Audiotheek" zal opgestart worden, met o.a. audio-cassettes van de Jikoji-lezingen. Rond 20 juni zou dit initiatief effectief worden, maar reeds half-maart mag een aankondigende nr-0 folder verwacht worden. Wie belang stelt, kan hem vanaf nu reeds aanvragen.

JIKOJI-Nieuws

Daniëlle...

Op zondag 14 februari, Nehan-E. de dag waarop wij het heengaan van Gautama Sakyamuni, de historische Boeddha, gedenken, werd in Jikoji de "Zevende-dag Eredienst" gehouden in aanwezigheid niet enkel van de Jikoji Gemeenschap, maar ook van Daniëlle's overtairijke vrienden en VUB-collegae.

Shitoku verieende haar posthuum de *hōmyō* (Dharma-naam) *Shishin*, zijnde "Volstrekt Vertrouwen", waarna *Shoshinge* gereciteerd werd. In zijn ieruiteenzetting onderlijnde Shitoku de parellentie tussen Sakyamuni's heengaan en dat van de "mens van shinjin", beklentonend hoe deze dan als Ander-Kracht in de vele vormen van Mededogen verderleeft (*gensō-ekō*).

Een "koffie" sloot voor de buitenstaanders deze gedachtenis af. De Jikoji-sangha bleef langer, om 's namiddags de gedachtenis verder te zetten, waarbij Bruno voorging met *Junirai*, Daniëlle's meest geliefd sutra.

Op 12 maart (20 u.) houdt ook het Tibetaans Instituut te Schoten een eredienst ter nagedachtenis van Daniëlle.

De rouwperiode van 49 dagen wordt in Jikoji afgesloten met een plechtige memoriaal-eredienst op zaterdag 27 maart, om 14u.30.

De Simpele Weg

Onze 'publicatie-partner' presenteerde op 12 januari de recente uitgave van Shinran Shonins *Kyogyo-shinsho*, ingeleid, vertaald en van nota's voorzien door Shitoku. Deze uitgave in de *neerslag* van de cursus die gedurende twee jaar in Jikoji aan dit werk gewijd was (1988-89 en 1989-90).

De Simpele Weg verspreidt momenteel een nieuwe catalogus-folder. Vraag hem rustig aan. Wat niet (begrijpelijkerwijze) in deze folder voorkomt, is de *spoed*-publicatie van Daniëlle Girardins tempeltoespraken onder de titel (raadt u waarom?) *Het Volstreckte Vertrouwen*. De Simpele Weg hoop hiermee nog klaar te komen vòòr de memoriaal-viering op 27 maart a.s.

Voor herfst dit jaar hoopt De Simpele Weg ook een *Overzicht van de Boeddhistische Filosofie - van Abhidharma tot de Kyoto-School* te kunnen uitbrengen. Ook deze publicatie is een bewerking van de Jikoji-cursus 1991-92.

Deze planning is uiteraard enkel mogelijk dank zij de materiële steun van I.A.B.C. (Kyoto).

De Jikoji-cursussen

Het verlies van Daniëlle laat zich ook gevoelen in het verloop van de cursus "Introductie tot het Boeddhisme" Voorzien was immers dat ze op

12 en 26 maart nog twee lezingen in dit verband zou geven.

De lezing van 12 maart vervalt; op 26 maart zal een 'vervang-lezing' gehouden worden.

De *Shoshinge*-cursus kent zijn normale verloop.

Het cursusplan voor volgend seizoen zal moeten hertekend worden. In volgend Ekô-nummer allicht méér daarover.

Conferenties

De tweejaarlijkse conferentie van de *International Association of Shin Buddhist Culture* gaat zoals voorzien van 3 t/m 5 augustus door in de Otani University te Kyoto, onder het motto "*Jodo Shinshu : The Ultimate Teaching of the Great Vehicle - Contextual Explorations of the Shin Buddhist Tradition*".

Over de 8ste Europese Shin Conferentie 1994 is nog niets definitiefs beslist. Hopelijk zullen we in juni toch reeds plaats en tijdstip kunnen melden.

Recente Vondsten Boeddhistische Kunst in India

In de nabijheid van Lalitgiri (in de staat Orissa), een van de oudste boeddhistische sites werd een terracotta zegel met afbeelding van het Dharma-rad met twee herten gevonden; het inschrift zou verwijzen naar een niet-sectarische gemeenschap (*samagra*) en laat het zegel dateren

in de 8ste of 9de eeuw.

In diezelfde omgeving werd ook een beeld van de zittende Boeddha (in *bhumisparsa-mudra*) gevonden. Helaas ontbreekt het hoofd, maar ook andere delen zijn erg beschadigd. De Boeddha troont op een lotus en is geflankeerd door twee leeuwen. Datering is nog onzeker.

Een team archeologen geleid door Dr. P.K.Mishra ontdekte nabij Asandh (Haryana) een stupa van wel 20 meter hoogte die teruggaat tot het Kusha-tijdperk (1ste e.). De concentrische omwalling bestaat uit baksteen; ook aardewerk en muntstukken werden er aangetroffen. De stijl van de stupa is erg gelijkend op de bekende stupa te Sarnath. De pas gevonden stupa wordt vermeld door de Chinese monnik-reiziger-vertaler Hsüan-chuang.

In de omgeving van Salipur (Orissa) werd een rotsmonument ontdekt dat dateert van de post-Gupta periode (6de-7de e.) en talrijke afbeeldingen van stupa's, dhyani-buddha's, Avalokitesvara, Tara, Prajñāparamita enz. weergeeft. Men veronderstelt aan de hand van erg vervallen resten dat er ook een monumentale stupa en twee grote kloosters ter plekke stonden.

Nabij Badnor (bij Ajmer) werd een meer dan 2000 jaar oud rotsedict van koning Asoka gevonden. Het is in het oude *Brahmi*-geschrift, maar zo zwaar beschadigd dat ontcijfering onmogelijk wordt geacht.

ROOSTER DER BIJEENKOMSTEN
Lente 1993

Di 02.03 20 u. Amida-kyo (Ré)
Vr 05.03 20 u. Cursus Filo
Di 09.03 20 u. Sambutsuge (K)
Di 16.03 20 u. Juseige (Ru)
Vr 19.03 20 u. Cursus Filo
Zo 21.03 10.30 O-Higan - Lenteviering - Shoshinge (Sh)
Di 23.03 20 u. Junirai (H)
Vr 26.03 20 u. Cursus Intro
Za 27.03 14.30 Memoriaal Daniëlle Girardin
Di 30.03 20 u. Amida-kyo (B)

Vr 02.04 20 u. Cursus Filo
Di 06.04 20 u. Sambutsuge (K)
Di 13.04 20 u. Juseige (Ré)
Zo 18.04 10.30 Hanamatsuri¹
Di 20.04 20 u. Junirai (Ru)
Vr 23.04 20 u. Cursus Intro
Di 27.04 20 u. Amida-kyo (H)
Vr 30.04 20 u. Cursus Filo

Di 04.05 20 u. Sambutsuge (B)
Vr 07.05 20 u. Cursus Intro (slot)
Za 08.05 14.30 Tempeldag - Shoshinge (Sh)
Di 11.05 20 u. Juseige (K)
Vr 14.05 20 u. Cursus Filo
Di 18.05 20 u. Junirai (Ré)
Zo 23.05 10.30 Gotan-E² - Shoshinge (Sh)
Di 25.05 20 u. Amida-kyo (Ru)
Vr 28.05 20 u. Sambutsuge (Sh)

Di 01.06 20 u. Juseige (H)
Vr 04.06 20 u. Cursus Filo (slot)
Di 08.06 20 u. Junirai (B)

¹ 'Bloemenfeest': gedachtenis van de geboorte van Boeddha Gautama. Tevens kinderfeest. Eigenlijk 08.04.

² Gedachtenis van Shinrans geboorte (eigenlijk 21.05).

J I K O - J I
Tempel van het Licht van Mededogen

CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME v.z.w.

Pretoriastraat 68
2600 Antwerpen-Berchem

Tel. 03/218.73.63
Fax 03/235.92.20

Verantwoordelijk uitgever: Sh.A.Peel, Leemputstraat 10, 2600 Antwerpen-Berchem
Overname toegelaten mits bronvermelding en bewijsexemplaar .

Sneldrukkerij Total Copy Service, Herentals